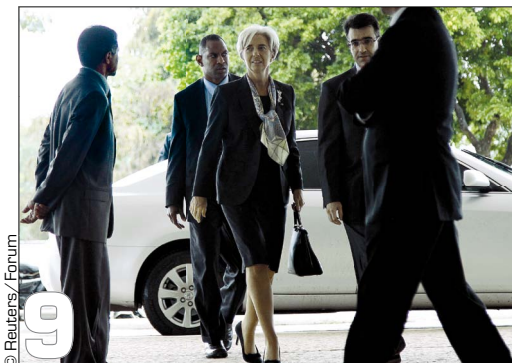

14 TEMAT Z OKŁADKI

SERCE ROŚNIE. Naukowcy potrafią już wyhodować z komórek macierzystych ludzkie organy i ich fragmenty. Niedługo będą je nam wymieniać niczym części w samochodzie. *Ogoniok*

◀ **Christine Lagarde:** prześwietlona na wylot.

2 PROFILE

ECHA POLSKIE

4 Trzecia rocznica katastrofy smoleńskiej. *Die Tageszeitung*

KOREA PÓŁNOCNA

6 Kulisy konfliktu na półwyspie: jak Pekin miesza w Phenianie. *The Guardian*

GRECJA

8 Neonaziści coraz popularniejsi. *Le Nouvel Observateur*

CHRISTINE LAGARDE

9 Francuzi badają, czy szefowa MFW sprzeniewierzyła setki milionów euro. *Der Spiegel*

WYZNANIE WIARY

18 „Jestem dziwakiem, bo chodzę do kościoła” – brytyjski pisarz **Francis Spufford** broni prawa do Boga. *The Guardian*

GADŻETY 2013

22 Przedmioty, które przewrócą do góry nogami nasze życie codzienne. *Slate*

MADELEINE ALBRIGHT

26 Jak odkryła żydowskie korzenie swojej rodziny. *Der Spiegel*

UTOPIA W BUDOWIE

29 Pierwsze miasto-państwo na sztucznej wyspie, całkowicie niezależne, może powstać już w tym roku. *Courrier International*

DZIECI TYRANI

32 Rozpuszczone małolaty rządzą dorosłymi. Jak je poskromić? *Le Nouvel Observateur, Süddeutsche Zeitung*

REPORTAŻ

36 Abu Zabi, architektoniczne giganty na piasku. *Courrier International*

TECHNIKA

40 Kamery śledzące nas na każdym kroku coraz lepiej rozpoznają twarze i odróżniają dobrego od złego. *Süddeutsche Zeitung*

SWATKA DLA BOGATYCH

42 Elitarne portale randkowe dla klasy wyższej. *Le Nouvel Observateur*

EKOŁODZY DO ODSTRZAŁU

44 Co tydzień giną zamordowani obrońcy przyrody. *Courrier International*

FILM

46 Sprawdzone pomysły na scenariusz, który podbije każdego widza. *The Guardian*

FOTOGRAFIA

50 Słynne zdjęcia inspirowane malarstwem. *The Guardian*

OD MAŁEGO NA EKRANIE

52 **Elle Fanning** wystąpiła przed kamerami jako dwulatka. Teraz ma lat 15 i nadal gra. *Los Angeles Times*

NEUROZAGADKA

53 Zaskakujące pożytki z urazu mózgu: nagle objawienie talentu. *Courrier International*

ZAPACH KRÓLA

56 Europejczycy przez stulecia unikali mycia. *Diletant.ru*

62 MIKROFORUM

MARGARET THATCHER

64 „Kochaliśmy ją nienawidzić” – o zmarłej premier pisze **Ian McEwan**. *The Guardian*

◀ To jest trendy: pisuar z grą komputerową.

◀ **Madeleine Albright:** „Przemocy nie mówię nie”.

◀ **Dobre strony choroby:** rozwój zdolności artystycznych.

NOWE FORUM
NAJCIĘKAWSZE HISTORIE ŚWIATA

ZOBACZ, CZYM CIĘ ZASKOCZYMY
26 KWIETNIA!

CZYTAJ NA STRONACH 60 – 61

Bezrobotny książę

Ach, ta polityka oszczędności! Cięcia budżetowe dają się we znaki nawet członkom brytyjskiej rodziny królewskiej. Royal Navy i Royal Air Force będą musiały zrezygnować z akcji ratunkowych na morzu i w górach, więc najsytniejszy brytyjski pilot śmigłowca, książę William, straci robotę. Poszukujący za wszelką cenę oszczędności rząd Davida Camerona nie zawahał się sprywatyzować tych usług publicznych. Od 2015 r. zadanie poszukiwania i ratowania cywilów przejmie Bristow, prywatna firma z siedzibą w Teksasie. „Porucznik Wales” z uwagi na pochodzenie raczej nie zostanie zwolniony z armii. Nie grozi mu chyba taki los, jaki spotkał większość ochroniarzy zatrudnianych przez członków izraelskiego rządu. Zostali oni wyrzuceni na bruk [także z powodu oszczędności], a w dodatku mogą otrzymywać zmniejszony zasiłek. Złośliwa prasa pisze o pojawieniu się „150 goryli na ulicach Jerozolimy”.

Na podstawie Daily Mirror, Marianne

Przerośnięcie mężczyzn?

Czy Brittney Griner będzie pierwszą kobietą na parkietach NBA? Właściciel klubu Dallas Mavericks jest gotów ją zatrudnić. 22-letnia Griner to gwiazda amerykańskiej koszykówki uniwersyteckiej. Rzuciła już powyżej 50 punktów w jednym meczu i opanowała umiejętność wykonywania wsadów. Jest prawdziwą olbrzymką: mierzy 203 cm wzrostu, waży 91 kg i nosi rozmiar buta 54. Słów uznania dla mistrzyni ligi NCAA z 2012 r. nie kryje największy obecnie gwiazdor NBA, LeBron James. O ile przepisy nie zabraniają klubom NBA zatrudniania kobiet, to do tej pory rzadko korzystano z tej możliwości. Pierwszą kobietą ściągniętą do NBA była Denise Long – San Francisco Warriors wybrali ją w drafcie w 1969 r., ale szybko wycofano się z tego pomysłu. Osiem lat później Lusja Harris trafiła do New Orleans Jazz, ale zrezygnowała z gry z powodu ciąży.

Na podstawie L'Equipe

Pogromczyni dyktatury

Czy byli frankistowscy oficjele staną przed sądem w Argentynie? Sędzia **María Romilda Servini** nie wyklucza, że wystąpi do Madrytu o ekstradycję dziewięciu podejrzanych. Chodzi o trzech byłych ministrów, dwóch sędziów i czterech policjantów, podejrzanych o nielegalne uwięzienie, tortury i doraźne egzekucje w czasach wojny domowej i dyktatury w Hisz-

panii. Śledztwo toczy się w Argentynie od 2010 r. na wniosek ponad 150 krewnych ofiar. Jeśli Servini złoży wniosek o ekstradycję, to decyzję w tej sprawie będzie musiał

Miliarder z gestem

Amerykański miliarder **Leonard A. Lauder** pokazał, że ma gest. W ub. tygodniu poinformował, że przekaze nowojorskiemu Metropolitan Museum of Art (Met) swoją wspaniałą kolekcję. I to bynajmniej nie kartek pocztowych (których ma 120 tysięcy), tylko dzieł kubistów. Obejmuje ona 78 dzieł Picasa, Braque'a, Grisa i Légera. 80-letni Lauder gromadził je przez połowę życia, a ich łączną wartość szacuje się na miliard dolarów (co stanowi ósmą część całego jego majątku). Przy okazji w Met powstanie nowy ośrodek badawczy zajmujący się sztuką współczesną, sfinansowany także przy walnym udziale Laudera (wartość dotacji na ten cel wyniosła 22 mln dolarów). Hojny miliarder jest synem Josepha i Estée Laudera, współzałożycieli znanego koncernu kosmetycznego Estée Lauder Inc. Jego młodszy brat Ronald także jest znanym kolekcjonerem i filantropem.

Na podstawie The New York Times, Le Monde

podjąć prawicowy szef rządu Mariano Rajoy. Cokolwiek postanowi, i tak można by rzec, że świat stanął na głowie. W przeszłości to słynny hiszpański sędzia Baltasar Garzón ścigał przywódców dyktatur w Argentynie i Chile. Teraz na mocy tej samej zasady „jurysdykcji uniwersalnej” nad jego rodakami zawisło widmo procesu w Ameryce Łacińskiej.

Na podstawie La Nación, El País

Twórca baniek

Nie wiadomo, kto kryje się pod pseudonimem **Satoshi Nakamoto**, ale jego wynalazek jest hitem w czasach finansowej zawieruchy. W 2009 r. ten tajemniczy człowiek, który przedstawia się jako japoński informatyk, wymyślił bitcoin – wirtualną walutę. Można by się zastanawiać, czy cyfrowe „monety”, które nie są emitowane przez żaden bank centralny, mogą być coś warte. A jednak ostatnio kurs bitcoina błyskawicznie rósł. Nowy pieniądz służy nie tylko do internetowych płatności i przelewów, ale przyciąga też spekulantów i drobnych ciuflaczy, a pewien Kanadyjczyk, który sprzedawał dom, zażądał zapłaty w bitcoinach! Wiele ekonomistów przestrzega, że ta bańka może pęknąć w najmniej spodziewanym momencie, a rządy na całym świecie się obawiają, że wokół kryptowaluty wytworzy się nowa strefa bezprawia. Satoshi Nakamoto pewnie uśmiecha się z zadowoleniem.

Na podstawie Le Point

Rozrywkowy burmistrz

Burmistrz Konstancy **Radu Mazare** zarządził, że kluby działające w tym rumuńskim mieście muszą w sezonie turystycznym wystawiać własne taneczne platformy i zatrudniać przynajmniej po sześć seksownych animatorek. W przeciwnym razie grożą im surowe grzywny, a nawet utrata koncesji. To jedno z posunięć, dzięki którym lokalne władze chcą pobudzić rozwój turystyki w tym nadmorskim mieście. Mazare, jeden z czołowych polityków Partii Socjaldemokratycznej, rządzi Konstancą od 2000 r. Słynie z ekstrawaganckich pomysłów. Kilka lat temu wraz z synem wziął udział w kontrowersyjnym pokazie mody, podczas którego obaj nosili nazistowskie mundury. Mazare ma jednak także ofertę dla osób o innych poglądach. Można go było spotkać na nabrzeżu, gdzie paradował w otoczeniu urodziwych dziewcząt w bikini noszących, tak jak on, beret w stylu Ernesta Che Guevary.

Na podstawie Le Point

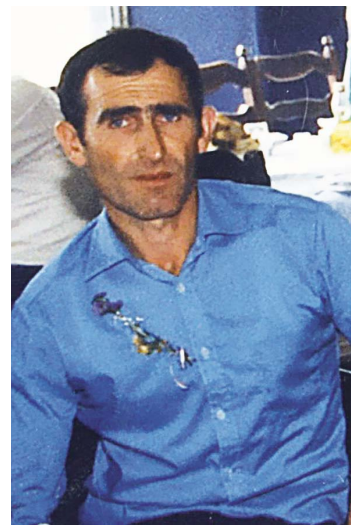
Powiedzieli:

- **Turcja jest gotowa** pomóc greckiej części Cypru, jeśli ta postanowi zmienić walutę z euro na turecką lirę.
Egemen Bagis, turecki minister ds. europejskich
- **Cieszę się**, że zaczęto mówić o innych miejscach lokowania kapitału.
Eveline Widmer-Schlumpf, szwajcarska minister finansów
- **W Rosji nie ma** żadnej elity. Jest pewien zbiór wysoko postawionych sługusów, z których każdy troszczy się wyłącznie o swoje korzyści.
Siergiej Szelin, politolog rosyjski
- **Kto szuka prawdy**, musi być gotowy na zaskoczenia, bo prawdę trudno znaleźć, a gdy na nią trafimy, może nas zbić z tropu.
Gilles Bernheim, wielki rabin Francji, kilka dni później oskarżony o plagiat książki i przypisywanie sobie tytułu naukowego
- **To zupełnie jak z Buddą**. Jeśli wierzysz w szczurę, on istnieje. Jeśli nie wierzysz, nie istnieje.
Przedstawiciel chińskiego Carrefoura o fotografii szczura biegnącego po mrożonkach w jednym z supermarketów

Nie oszczędził nikogo

Serbia wciąż jest w szoku po tym, gdy 9 kwietnia wczesnym rankiem **Ljubisza Bogdanović** wyciągnął pistolet i zaczął strzelać, do kogo popadnie. Najpierw zabił syna i matkę, postrzelił żonę, a później chodził od domu do domu w miejscowości Velika Ivancza (50 km od Belgradu), zabijając 11 sąsiadów. Wśród ofiar zbrodniarza, który uchodził za przykładowego ojca rodziny, był m.in. dwuletni chłopiec uśmiercony strzałem w czoło. Zabójca, który usiłował popełnić samobójstwo, zmarł dwa dni później w szpitalu. Co było powodem tej masakry, w następstwie której ogłoszono żałobę narodową? 60-letni sprawca w 1991 r. walczył w Sławonii, co mogło odcisnąć na nim piętno. Przed rokiem stracił pracę i od tamtej pory zajmował się rodzinnym gospodarstwem rolnym. Prasa podaje też, że stryj i kuzyn mordercy cierpieli na choroby psychiczne, a jego ojciec powiesił się przed kilku laty.

Na podstawie Blic

Rysunek tygodnia

The SOUNDS of SPRING

Odgłosy wiosny

Kup książkę

W spiskowej mgłę

Im więcej czasu upływa od katastrofy smoleńskiej, tym więcej stawianych jest pytań, które nie znajdują odpowiedzi.

 die tageszeitung

Przed pałacem prezydenckim w Warszawie około 70-letni Polak trzyma w uniesionej do góry ręce model samolotu przebity rosyjską rakieta. – *Przybyłem tu, by przypominać o zamordowanej elicie mojej ukochanej ojczyzny, Polski* – mówi do kamer. Inny, młodszy, stojący obok mężczyzna wymachuje wielką białą-czerwoną flagą. – *Ta katastrofa z tyloma ofiarami była wielką tragedią. Ale jeszcze gorsze są późniejsze kłamstwa rządu. Straciłem zaufanie do naszych polityków*.

KATYŃ – SMOLEŃSK

Im więcej czasu mija od 10 kwietnia 2010 r., kiedy to w katastrofie lotniczej zginął ówczesny prezydent Lech Kaczyński, jego żona i 94 inne osoby, tym bardziej niejasne wydają się wielu Polakom jej przyczyny. Trzy lata od chwili, gdy maszyna runęła na ziemię w gęstej mgłę, 52 proc. Polaków zadaje sobie pytanie, czy to rzeczywiście zła widoczność i poważne błędy pilotów były powodem śmierci pasażerów i załogi. Orzekły tak, niezależnie od siebie, rosyjska i polska komisja śledcza. Jednak z nowego sondażu telewizji publicznej TVP wynika, że przeszło połowa Polaków zgadza się ze stwierdzeniem: „Na najważniejsze pytania odnośnie do przebiegu katastrofy do dzisiaj nie ma odpowiedzi”.

Szczególną aktywność w tegorocznych obchodach rocznicy przejawia polski obóz prawicowo-narodowy, skupiony wokół PiS, partii Jarosława Kaczyńskiego. Ten brat bliźniak Lecha Kaczyńskiego, profesora prawa i byłego prezydenta, od lat snuje teorie spiskowe i obarcza obecny polski rząd współwiną za śmierć Polaków w Rosji. Nigdy nie pomija się przy tym odniesienia do masakry w Ka-

Warszawa, przed pałacem prezydenckim, 10 kwietnia 2013 r.

tyniu, gdzie krótko po wybuchu wojny radzieckie służby specjalne rozstrzelały tysiące polskich oficerów i żołnierzy. Paralela staje się widoczna sama przez się: wówczas „Ruscy” zlikwidowali polską elitę strzałami w tył głowy, obecnie zaś sprawili, że samolot z prezydentem Polski na pokładzie runął na ziemię w wyniku wybuchu, jaki nastąpił w powietrzu.

Centralnym elementem rocznicowych obchodów stały się demonstracje przed Ambasadą Rosyjską w Warszawie. Już 9 kwietnia policja odgrodziła jej teren metalowymi barierkami. Ponieważ ambasada nie znajduje się w centrum miasta, na pierwszą demonstrację stawiło się tylko 100–200 uczestników z ręcznie namalowanymi hasłami: „Żądamy prawdy” lub „Katyń–Smoleńsk”.

PRZECIW ROSJI

W środę, w dniu faktycznej rocznicy, PiS nie tylko okupował Krakowskie Przedmieście przed pałacem prezydenckim, lecz również dominował w telewizji. Spiskowe tezy pewnego fanatycznego

mitomana były przekazywane na żywo – podobnie jak składanie wieńca przez Jarosława Kaczyńskiego oraz jego płomienne mowy przeciw Rosji i obecnemu polskiemu rządowi.

Na ogromnych telebimach PiS i bliska jej nacjonalistyczna „Gazeta Polska” wyświetlały filmy o „prawdziwych” przyczynach katastrofy, o bohaterskim prezydencie, który oddał życie za Polskę, o wielkiej żałobie Polaków przed trzema laty – i obecnie. Choć nikt nie zapowiadał blokady, jaka miałyby przegrodzić drogę spodziewanym demonstrantom z całej Polski, pravicowi aktywiści obnosili się z pewnością zwycięstwa i zapewniali, że nie uda się władzom nie wpuścić do Warszawy stu tysięcy oczekiwanych demonstrantów.

Po śmierci brata Jarosław Kaczyński, prezes PiS, chciał sam wprowadzić się do pałacu prezydenckiego. W wyborach przegrał jednak z liberalnym konserwatystą Bronisławem Komorowskim. Obecny prezydent jest więc wymieniany wśród domniemyanych zdrajców, którzy – zdaniem prawicy – wszyscy bez wyjątku mają „krew na rękach”. Również polski Kościół katolicki stracił orientację w owej spiskowej mgłę znad Smoleńska. Księża w kazaniach już od wielu dni proszą Boga o wyjaśnienie przyczyn katastrofy i obiecują wiernym, że z Bożą pomocą prawda wyjdzie na jaw.

W oficjalnych rządowych obchodach na cmentarzu i w warszawskiej katedrze demonstracyjnie nie uczestniczyli zwolennicy PiS. Premier Donald Tusk wołał oddać cześć ofiarom rankiem na cmentarzu wojskowym w Warszawie, a następnie odlecieć z wizytą państwową do Nigerii. Parady nienawiści na ulicach Warszawy mógł równie dobrze obejrzeć w Afryce – w telewizji.

 © GABRIELE LESSER, opubl. w Die Tageszeitung, 10.04.2013

MIAŻDŻĄCA PRZEWAGA

mild
więcej niż papieros

- bez substancji smolistych
- nie psuje zapachu ubrań
- nowoczesny i elegancki
- tani w użytkowaniu

POZNAJ E-PAPIEROSY NA www.mild.pl
Kup książkę